Lurzorua. Zapaltzen duguna baino ez?

Lurzorua zer den galdetzen badugu, ziur aski gehienek esango dute lurrazalaren goiko geruza dela, eta, hain zuzen ere, hori da. Baina gutxi batzuk baino ez dira gauza izango hitz horretan sakontzeko eta, besteak beste, galdera hauei erantzuteko: Zer da lurzoruaren kutsadura? Zergatik da garrantzitsua lurzorua babestea? Aski da zerbait gehiago hausnartzea galdera horiei erantzuteko, eta lurzoru garbia eta sanotua izateak daukan garrantziaren kontzientzia hartzeko.

Lurzorurik gabe ez legoke bizitzarik. Lurzoruak funtsezko eginkizun natural batzuk betetzen ditu lehorreko eta itsasoko ekosistemek iraun dezaten. Animalien, landareen eta mikroorganismoen habitata da. Ekosistemen oreka erregulatzen duten ziklo naturalen barruan dago, eta lurpeko nahiz azaleko uretan agente kaltegarriak sartzea eragozten du. Gainera, garapen ekonomiko eta sozialaren euskarri-zeregina betetzen du. Elikagaiak eta biomasa ekoizten ditu. Produkzio-jarduera garatzeko beharrezkoak diren lehengaiak ematen ditu. Giza jarduera garatzeko azpiegituren oinarria da, eta paisaiaren nahiz ondare kulturalaren elementua.

Askotan, garapen sozio-ekonomikorako lurzoruaren erabilera ez da bateragarria aipatu funtzio natural horiek ondo betetzearekin eta ekosistemen funtzionamendu egokiarekin. Zenbait jarduerak (industriak, adibidez), zalantzarik gabeko hazkunde ekonomikoaz harago, lurra kutsa dezakete zabaltzen dituzten substantzia kutsatzaileen bidez. Europako herrialdeetan, bi milioi lurzoru baino gehiago egon daitezke kutsatuta industriaren ondorioz. Euskadin, berriz, industriak 8.585 leku utzi ditu kutsatuta, edo potentzialki kutsatuta. Leku horiek gure lurralde osoan daude, baina gehiago agertzen dira lehen industiaren bat egon zen eremuetan, hala nola gaur egun industria-jarduera dutenetan: Bilbo Metropolitarra (%32,5), Donostialdea (%29) eta Arabako Erdialdea (%13). Leku horiek lehengoratzeko 1.800 milioi euro gastatu beharko lirateke, baina gaur egun kutsatuta dauden lurzoruen berrerabilpenari lotutako onura ere oso handia izango litzateke.

Lurzoru horien kutsadurak kalte egin diezaioke gure osasunari, gure ekosistemak honda ditzake, gure lurzoruen balio ekonomikoa gutxi dezake, gure garapen sozio-ekonomikoa muga dezake, eta eragina izan dezake gure paisaien kalitatean. Horregatik, hain zuzen ere, Euskadiko ingurumen-politikak hainbat urte daramatza lurzorua kutsaduratik babesten. Horretan, 1994an hasi ziren, Eusko Jaurlaritzak Lurzoruaren Plan Gidaria egin zuenean, eta orduz geroztik urrats asko egin dira lurzoruaren kutsadurak eragin ditzakeen kalteak gutxitzeko.

Patxi Greñok idatzitako artikulu baten laburpena
Argitaratze-data: 2008/06/04
Irudia: http://www.naider.com/upload/1043.jpg
Osorik nahi baduzue, hemen dago:
http://www.naider.com/ateneo/articulo_blog.asp?id=303

Lan-kontsigna
Testua arretaz irakurri ondoren, idatzi eskematikoki testu-dokumentu batean nolako eragina duen zuen ustez gizakiaren esku-hartzeak.
Hitz batean, xedea da zuek pentsatzea... esku-hartze horrek non sortzen dituen arazoak, zer aldatzen duen, edo zertan eragiten dien beste osagai biotikoei edo abiotikoei?
Hurrengo orientazioak lagungarriak izan daitezke.

Lurzoruaren kutsaduraz hitz egiten digutenean, lurraren azalaz pentsatu ohi dugu, poteak, paperak eta gainerako hondakinak irudikatzen ditugu, baina, goiko artikulua irakurri ondoren, badakizue hori arazoaren ageriko aldea baino ez dela. Gaur egun, gero eta gehiago erreparatzen zaio lurzoruen kutsadurari ingurumen-kudeaketan, batez ere lurzoruaren kutsadurak arriskuan jar ditzakeelako gizakien osasuna eta ekosistemen funtzionamendu egokia.
Beharrezkoa izan daiteke 1.000-10.000 urte pasatzea 30 cm-ko lurzoru-geruza bat eratzeko. Horrenbestez, lurzorua berriztagarria ez den baliabidetzat hartu behar dugu, eta, beraz, babestu beharreko ondasuntzat.

- Zuen ustez, nolako eragina dute industrialdeetan, urbanizazioetan... egiten diren kontrolik gabeko isurketek?
- Zuen ustez, zer gertatzen da pestizidak kontrolik gabe erabiltzen direnean?
- Eta hondakinak, tratatu beharrean, lurpean utziko bagenitu arazorik sor ez dezaten?